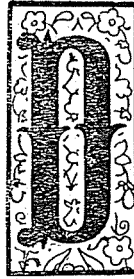

Maarif

Dündar FÂNİ
(Maarifçi)

Din eğitiminde samimi miyiz?

İNİ terbiye ve eğimin üzerinde duracak değiliz. Zira milli ve insani duygulara sahip olup da dinî eğitimin lüzumuna inanmayan kimse görmüyoruz. Görsek de bu görünüşe kanmıyoruz. Çünkü din duygusu fitridir.

Milletin bu his ve düşüncesine muttaki olan idareciler, işte liselerimize din derslerini koydular. Tabii bu hareketleriyle milletin kalbinde büyük bir mevki kazandılar. Kendilerini tebrik etmek isteriz.

Fakat hemen kaydedelim ki, biz bunda samimi-yetsizlik değilse bile, idare mekanizmamızın maarif kadrosunda büyük bir bilgisizlik veya — hiç değilse — biganelik sezmekteyiz. Çünkü Liseli gençlerimize sunulmak üzere okul programlarına yerleştirilen bu bir saatlik din dersi ne yazık ki, tatbikat bakımından tamamen aykırıdır. Buyurunuz bu derse programa koyan Millî Eğitim Bakanlığının kararını beraberce tetkik edelim: İşte Karar:

Maarif Bakanlığı Sayı 343/21 Eylül 1967.

"Lise ve dengi okullara. 1 ve 2. sınıflarında Anayasanın "Laiklik" prensiplerine ve "ihtiyarilik — isteğe bağlılık —" kaydına uyularak normal ders saatleri dışında haftada birer saat üzerinden Din Bilgisi okutulmasına..."

MADDENİN ÖZELLİKLERİ:

① — İhtiyar — isteğe bağlılık — ; yani bu derse talebe isterse girecek, arzu etmeyecek. "Ee! Laiklik prensibine tam uygun bir anlayış. Sakatlık bunun neresinde?" diyecekler. Belki doğru ve haklıdır. Ama biz ihtiyarilikten bunu anlamıyoruz.

15 - 16 yaşlarında bir lise genci. Gençliğin en çılgın, en hür, en bağımsız ve en asi bir çağı. Bütün bağ ve kayıtlardan kurtulma his ve duygularının en hareketli devresi. Böyle bir çağda gence, kendisine tamamen manevî ve ideal kazançlar değil, mad-dî zahiri ve yakın geleceğe ait imkanlar sağlayacak olan bir dersi, meselâ, fizik, yabancî dil... ihtiyarî tutulsun. Netice, Kendisine idealin, istikbalin ve manevî dünyanın kazanç ve imkanlarını sağlayan din dersinden daha farklı olmayacak ve şüpheli-

siz genç, ona da ötekisinden daha fazla istekli görünmiyecektir.

Öyleyse ihtiyarı olan din dersini delikanlı dediğimiz gence sunarken ona kanunî bir ikramla değil, ama hiç olmazsa psikolojik bir cazibe ile iletmek ve uzatmak mecburiyetindeyiz. Mesela Ortaokullarımızda Tarım ve Ticaret, Liselerde, Resim, Müzik... dersleri de ihtiyaridir. Ama bu ihtiyarılık "genç istemezse bunların topunu birden reddeder, isterse alır" şeklinde değil, belki "bunlardan birini seçer, alır" demektir. Bu da Onun, o dersi daha iyi yapmasına ve çalışmasına vesiledir. O halde din dersinin ihtiyarılığı de böyle olabilirdi ve olmak mecburiyetindeydi... Bunu alan genç, mutlaka ikinci bir ağırlıktan kurtulmalı, din dersine girene mutlaka diğer taraftan bir kolaylık gösterilmeliydi.

② — Kararın ikinci prensibi olan "normal dersler dışında" kaydı ise, öğretim psikolojisine, eğitim kurallarına tamamen zıd, tamamen aykırıdır. Tabir caizse bu "dam üstünde saksakağan"dır.

Psikolojisini zikrettiğimiz genç, 6 - 7saatlik bir yorgunluktan sonra, tamamen ek ve çıkıntı vaziyetinde ve ihtiyarı, yani angarya kabilinden olan "bu derse gir" derken; "Eh! Bu senin arzun ve isteğin, daha doğrusu senin cezan, Ne yapalım durum bu. Biliyoruz 6 - 7 saat ders yaptın, yoruldu. Kafan da şişti. Arkadaşlarının bir kısmı (din dersine girmeyenler) da gitti ve şimdi dışarıda oynuyor, geziyor. Ama madem ki sen istedin, bir saat daha din dersi. Katlan, katlan bir saat daha. Katlanmazsan sen bilirsin. Farkındayız okulumuz çift tedrisatlı. Saat 13 - 14... oldu. Karnın da iyice acıktı. Ama ne olursa olsun. Bizim yapacağımız hiç bir şey yok. Gönlün yoksa, girmeseydin, girme.."

ŞİMDİ soruyoruz Maarifin mes'ul şahıslarına ve Talim - Terbiye'nin yüce dânâlarına,

Belki Psikoloji kitaplarında ezberlediğiniz kâide ve satırları unuttunuz. Ama acaba kendiniz okul sıralarında hiç talebe olarak bulunmadınız mı? Yoksa o günleri de mi unuttunuz da "talebe, talebedir" diyemediniz ve bu psikolojiyi hiç düşünmediniz, düşünemediniz.

Yoksa insanın aklına bir başka ihtimal daha geliyor: "Ey millet! Din, din, dindersi.. deyip duruyordunuz. Alın işte koyduk. Ama ne yapalım. Bakın çocuklarımız istemiyor. Zorla mı? Ya, sonra laiklik prensibi var. Biz onları nasıl okumağa zorlayabiliriz. Hem biz değil, siz de zorlayamazsınız. Demokrasi ve hürriyet var. Ne yapalım?" denilmek mi isteniyor?

Kehanette bulunmuyoruz. Olanı ve olacağı söylüyoruz. Bu şartlar altında Liselerimizde din derslerine iştirak fazla olmayacaktır ve ilk emarelerini de göstermiştir. Bir çok liselerimizde iştirak nisbeti yüzde 20 - 25 arasındadır. Daha yukarıya çıkmayacak olan bu nisbetin (İnşallah aksi olur da biz yapılmış ve utanmış oluruz) daha da aşağılara düştüğünü görürsek şaşmamız. Ve bunun vebâlini millete ve gençliğe yüklemiyelim. Çünkü realite tahmin edilenden de başkadır ve gençlik din dersine oldukça susamıştır. Size istatistik rakamlar vereyim.

BİLİYORSUNUZ ortaokullarımızda din dersisenelerden beri vardır ve ihtiyaridir. Bu ihtiyarılığa rağmen meselâ, Elazığ Devrim Ortaokulunda durum şudur:

1 ve 2. sınıf talebe mevcudu	: 480
Din Dersine girmeyen talebe mevcudu	: 2
Din Dersine giren talebe mevcudu	: 478

Girmeyen bu iki öğrenciyi merak ettinizse, söyleyeyim: Elizabeth ve Ishak. Görüyorsunuz ya Müslüman - Türk çocuklarının Din Dersine iştiraki yüzde yüz.

"Doğu Anadolu fazla dindar ve muteassıbtır" diyeceksiniz. Buyurun size Batıdan, İstanbul'dan misâl vereyim:

Kadıköy Kemal Atatürk Ortaokulu;

1 ve 2. sınıf öğrenci mevcudu	: 1080
Din Dersine girmeyen öğrenci adedi	: 12
Din dersine giren öğrenci adedi	: 1068
Girmeyenleri yine merak etmeyin: Albert, Eserter, Sara, Meri...	

O halde iştirak yine aynı % 100.

Bir de acıba şekliyle Liselerimize bakalım.

İstanbul Kabataş Erkek Lisesi;

1 ve 2. sınıf talebe mevcudu	: 1500
------------------------------	--------

Din Dersine iştirak etmeyen öğrenci mevcudu	: 1200
---	--------

Din Dersine iştirak eden öğrenci mevcudu	: 300
yani % 20 ...	

İnsan bu nisbet karşısında ister istemez soruyor: Acaba orta okulda topyekûn dindersine giren müslüman evlâdı, liseye gelince dinin lüzumsuz olduğuna mı kani oluyor? Yoksa Din Dersinin ayıbını mı görüyor da ondan uzaklaşıyor, kaçıyor, girmiyor?

Hayır hayır! Ne o. Ne de öteki. Gençleri suçlamayız. Kabahatli onlar değil. Din Dersini istemeyen, sevmeyen de onlar değil. Ama unutmayın, elbette onu ve onları sevmeyenler var. Perdeyi kaldırırsanız o suratlar görünür.

HELE yeni orta dereceli okul yönetmenliğinin, din dersi ile ilgili "kuşkonmaz" bir hükmü var ki, din dersine akan bütün temayüllerin kökünü kurtan gözünü kezzapla kör eden bir hüküm. Eskiden her ders gibi din dersinin notu da diğer derslerin notu ile birleşir, ortalama ona göre alınır. Ve talebe (şayet iyi ise) din dersinin yüksek notundan puan doldurmada istifade ederdi. Aydan gelme(!) yeni hükme göre ise, öğrenci 3 - 4 dersten zayıf ta olsa, diğer derslerinin notları ve puan ortalaması yüksek olursa sınıfını geçebilir. Ancak din dersinin notu (pek - pek yüksek de olsa) umûmi derslere ve puanlamaya karıştırılmaz. Onun, ötekiler içinde (müsbet de olsa) yeri ve fonksiyonu yoktur.

Ne dersiniz; din eğitiminde samimi miyiz?